No. 2283 Zaterdag 8 October 1927. 44ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L.. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Nog eens de politiereorganisatie.

Een onjuiste voorstelling in het interview met den gouverneur. — Curaçao voert geen „opposition quand même" — De moeilijkheid van aanwerverwing van geschikt en betrouwbaar burgerpersoneel wordt erkend, — De gevaren van een te streng militair regime. — De wenschelijkheid om tot een compromis te geraken door van het ontwerp de scherpe militaire kanten af te vijlen.

De particuliere Curaçaosche Correspondent, schrijft d. d. 3 Sept. in de *N. Rott. Crt.* het volgende:

Het Handelsblad heeft van de gelegenheid, dat de gouverneur van Curaçao h.t.l. vertoeft, gebruik gemaakt om Z. E. te interviewen over de brandende kwestie der politiereorganisatie in dat gebiedsdeel en deelt het resultaat van het onderhoud in zijn Avondblad van 24 Augustus mede.

Dat mr. Brantjes geen opzienbarende mededeelingen zou hebben te doen, die nieuw licht op de zaak zouden kunnen werpen, was te verwachten. Wat echter opvalt, is de wijze waarop hij de beteekenis van den jongsten stap van den Kolonialen Raad, van zich met adressen te wenden tot de Koningin, Staten-Generaal en minister van Koloniën, tracht te verkleinen en terug te brengen tot het „en passant" doen afgeven van een brief aan den minister door een niet-officieel persoon.

Onjuiste voorstellen van gemakkelijk te controleeren feiten plegen zich snel spoedig genoeg te wreken. In dit geval doet de door mr. Brantjes gegeven voorstelling dit al dadelijk door alle waarde te ontnemen aan wat er verder in het interview gezegd of beweerd is.

Wij zouden dan ook in het gepubliceerde interview geen aanleiding gevonden hebben het stilzwijgen dat wij sinds onze aankomst in Nederland, uit kieschheid tegenover den minister, inachtgenomen hebben, te verbreken, zoo niet andere motieven ons dit thans nuttig doen voorkomen.

Met zijn beroep op Koningin, parlement en minister heeft de K. R. een laatste, uiterste poging willen aanwenden om nog ter elfder ure de gevaren te bezweren, welke te Curaçao algemeen worden gevreesd en voorzien van een onbesuisd invoeren van een streng militaire politie, als blijkens de van het Koloniaal Bestuur uitgegane stukken in de bedoeling ligt. Het College meent daarbij niet slechts de belangen te dienen van de Curaçaosche bevolking, in het bijzonder het rustig en ordelievend deel daarvan, maar ook een groot Nederlandsch belang, dat allerminst gediend kan zijn, met het van hier uit doordrijven van maatregelen, waartegen ter plaatse algemeene oppositie bestaat.

Hoe algemeen het verzet ook is, van oppositie quand même is geen sprake. Een ieder, elke rustige ordelievende burger is doordrongen van de noodzakelijkheid eener grondige en spoedige reorganisatie der Curaçaosche politie. De algemeene wensch gaat uit naar een goede. gedisciplineerde burgerpolitie en men heeft daarvoor zelfs financieele offers over. Doch schrijver dezes houdt zich ervan overtuigd, dat, bij gebleken onmogelijkheid om een aan de eischen beantwoordende burgerpolitie te organiseeren, het te Curaçao niet aàn medewerking zal ontbreken om een op militaire leest geschoeide politie tot stand te brengen.

Als hoofdbezwaar tegen de organisatie van een burger-politiekorps wordt maar steeds aangevoerd het kostenbezwaar. Zulk een politie zou — zoo wordt maar steeds beweerd — voor Curaçao eenvoudig niet te bekostigen zijn. Woorden, niets dan woorden. Voor zoover ons bekend, bestaat er geen ernstige kostenberekening van zulk een politie. Schrijver dezes heeft den stelligen indruk, dat men hier wederom te maken heeft met een geval als dat van de watervoorziening. Evenals men zich toen blind gestaard heeft op de bronnen van Hato en andere mogelijkheden geen aandacht waardig heeft gekeurd, zoo schijnt men ook in de politiekwestie op hoogst eenzijdige wijze te werk te zijn gegaan.

In elk geval is nog nimmer aangetoond hoeveel een goede burgerpolitie méér zou kosten dan de thans voorgestelde regeling, waarbij Curaçao behalve de zuiver politioneele uitgaven nog 50 pct. van de kosten van de militaire bezetting te dragen krijgt.

Voor ons ligt echter de moeilijkheid elders, n.l. in de aanwerving van geschikt, betrouwbaar burgerpersoneel. Als de schildering, die bij uitstek deskundigen ons gegeven hebben van de moeilijkheden van aanwerving van zulk personeel, zelfs voor den dienst h. t. l., niet te sterk is gekleurd is geweest, dan is de vrees zeker niet ongemotiveerd, dat het onmogelijk zal blijken binnen afzienbaren tijd een deugdelijk en betrouwbaar burger-politiekorps voor Curaçao samen te stellen. Waarbij dan nog komt het ook niet denkbeeldig gevaar van demoralisatie van zelfs hier geschikt bevonden elementen bij langdurig verblijf in de tropen en voortdurenden omgang met de gekleurde bevolking.

Zou dan overblijven de op militaire leest geschoeide politie, overigens een verre van scherp omlijnd begrip.

Tot op zekere hoogte nu beantwoorden de Politietroepen, die men voor den dienst te Curaçao wil bestemmen, aan dit begrip. Zij toch zijn als het ware de politie-en en van het Leger; wat tucht en discipline betreft streng militair, wat geest en werkkring aangaat echter meer politioneel dan militair.

Toch zou het, dunkt schrijver dezes, weinig minder dan waaghalzerij zijn, bij de heerschende stemming te Curaçao de beheersching van het geheele politieterrein te Willemstad aan zelfs dat elite-korps toe te vertrouwen. De toestanden aldaar — waarvan men zich h. t. l. nog maar geen juiste voorstelling schijnt te kunnen maken, exceptioneel als zij dan ook inderdaad zijn — zijn nog niet rijp voor zulk een maatregel. Verzet der bevolking kan zoo licht tot streng militair optreden noodzaken. En als het tot schieten zou moeten komen..., wie is in staat de gevolgen te voorspellen, ook voor Nederland als Westersche koloniale mogendheid? Neen, werkelijk, de K. R. dient een groot, algemeen Nederlandsch belang als hij zich met hand en tand verzet tegen het doordrijven van een maatregel als waarom het hier gaat, tegen den zin en den wil van een gansche bevolking.

Maar de K. R. verkeert in een moeilijke positie. Aan den eenen kant ziet hij de gevaren verbonden aan het laten voortduren van den tegenwoordigen, aan anarchie grenzenden toestand, geschapen door het verloop én van garnizoen én van politie, aan den anderen ziet hij in de invoering, ongewijzigd, van het ter tafel liggende reorganisatie-ontwerp een precipiteeren van de gevreesde gevolgen.

Gegeven de impasse, waarin men thans geraakt is, eischt de tijd echter kort beraad. Stuit de burgerpolitie werkelijk af op de personeele bezwaren hierboven vermeld, dat men dan trachte te geraken tot een compromis, waarbij de scherpe kanten van de ontworpen organisatie wat worden afgevijld. En vooral, dat men er alles op zette, dat de regeling, het compromis dan, te Curaçao zelf tot stand komt. Dit is van groot belang en kan van grooten invloed zijn op de stemming der bevolking. Men zal ongetwijfeld den K. R. tot medewerking bereid vinden.

Wat vooral de bevolking tegen de voorgenomen reorganisatie in het harnas heeft gejaagd is de wel wat al te forsche „greep naar de macht", in het betreffende ontwerp-verordening gedaan ten behoeve van de militaire bezetting en haar commandant. Zonder eenige discriminatie worden alle mogelijke bevoegdheden en verplichtingen, bij wettelijke regelingen het hoofd van politie — toch ook mede procureur-generaal bij het hof van justitie — toegekend of opgelegd, overgedragen aan den commandant der politietroepen. Dit gaat, dunkt ons, werkelijk wat té ver. En niet minder ver gaat de omschrijving van de taak der militaire politie, waaronder, volgens het ontwerp, verstaan moet worden niet alleen de handhaving van orde en veiligheid en het nasporen van misdrijven, maar ook het verrichten van alle andere werkzaamheden in het belang der justitie.

In het ontwerp stond aanvankelijk zelfs: uitsluitend, wat, om maar iets te noemen, tengevolge zou hebben, dat de hulp-officieren van justitie zouden worden gedisqualificeerd. Het woord is nu weliswaar teruggenomen, maar hoe staat het met den geest? In elk geval is het nu een kwestie van beleid van den gouverneur in welken geest de bepalingen zullen worden toegepast. En wat het vertrouwen in dat beleid betreft — men make zich daaromtrent geen illusies.

Tot het bereiken van nuttige samenwerking met den K. R. zal het daarom noodig zijn, dat de taak, de bevoegheden en de verplichtingen van de politietroepen en van den korpscommandant in overleg met dat college, enger worden begrensd.

Een ander groot bezwaar is, zooals bekend, de militaire rechtsspraak. Het wil ons voorkomen, dat wanneer men den krijgsraad te Curaçao kon uitbreipen met nog één burgerlijk jurist, waardoor de verhouding tusschen het civiele en het militaire element zou worden 2:2, ook aan dit bezwaar zijn scherpste kant zou zijn ontnomen.

Natuurlijk zijn er ook nog andere bezwaren, o.a. dat betreffende de bepaling der militaire uitgaven, die toch voor 50 pct. ten laste van Curaçao zouden komen, geheel buiten Curaçao om.

Maar ook dit bezwaar, en misschien ook nog andere kleinere, zijn te ondervangen, wanneer de geest van tegemoetkoming aan weerszijden heerscht.

Schrijver dezes meent te kunnen besluiten met als zijn meening uit te spreken, dat die geest ook werkelijk aanwezig is.

Men mag dus hopen, dat binnen niet te langen tijd de politie-reorganisatie, waaraan Curaçao zoo dringend behoefte heeft, tot stand zal komen.

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Heb vroeger heel wat te paard gezeten, dag in dag uit, vijftien jaren lang, maar natuurlijk niet aan één stuk, wat U, gewiekst als U is, natuurlijk dadelijk snapt.

Herinner me nog heel flauwtjes, vóór mijn vertrek naar de Bovenwinden, bij 't klepperen over Rooien weg op m'n pittigen hengst *Flecha*, uit het zadel wel 'ns zoo vaag over den langs me zoemenden San Mateo-muur geloerd te hebben, en dat 't me toen fascineerde, dat je nog onder den rook van Willemstad zoo ineens pardoes verzeild geraakt waart in je reinste knoekerdom.

Dividiviboomen, geiten, koralen, met op achtergrond massaal unheimisch rondgepand plantage-huis met dichte gaanderijen.

De machtige, die daar toen de scepter zwaaide, looi-peulen gaarde, geiten molk en onthalzen deed, en misschien ook houtskool brandde, zou zeker 'n paar wonderende koloogen opzetten, als ie nu de metamorphose van z'n ongelukkig verwaaid stukje grond 'ns zien kon.

Ben bevoorrecht geweest op dien lap grond 'n dag of acht in 't frisch koel tropenhuis van de hollandsche Dominicaners te mogen doorbrengen, en 't heeft me goed gedaan, ben teruggewield naar m'n buitenpost, dicht bij de verwaarloosde bom-ijsachtige Willibrordsche zoutpannen, geladen, gestuwd tot berstens toe onder m'n peper en zout, met ideeën en plannen, voor 't mij nog toebedacht restende stukje veeg bestaan.

Herinner me, toen ik niet lang geleden, beende door Otrabanda's hoofdstraat, dat ik werd aangeklampt door 'n paar volbloed Americanen.

'n Toeristenboot was in.

Ze waren zoo juist bij hun sightseeing op San Mateo aangespoeld, en waren verrukt; zoo'n kerk zou beslist, believe me, Father, 'n prachtfiguur in de States slaan.

En of de blackies die gebouwd hadden?

Van top tot teen, gentleman, onder leiding van 't hollandsch intellect.

Daar stonden ze paf van, vonden ze enorm, buitengewoon, en ze hadden gelijk die Columbus-ridders met pofbroeken en kodaks, want nieuwe kerk op de oud-plantage San Mateo is verreweg nà San Willibrordo een van de artistiekste monumentaalste bouwwerken, waarop Curaçao bogen kan.

'n Vaardiger pen dan de mijne, heeft indertijd in een der Amigoe's van 1918 vastgelegd de sublieme schoonheid die er schuilt in de streng doorgevoerde architectonische lijnen van deez' prachttempel Gods. Geloof me, 't is inderdaad de moeite waard dit artikel nog eens over te lezen, 't is vrij wat interessanter dan deez' onder-de-streep-copie.

Als ik niets anders te doen had gehad, dan had je me in die dagen altijd kunnen vinden op open bovengalerij van dat vriendelijke wit-groene tropenhuis, genietend-starend met schitterende mooiigheid-inzuigende kijkers, naar dat eenig kleurig uitzicht op land en Caraïbische zee.

En dan zijn er, God betere 't, nog hier binnengeschroefde menschen, die Curaçao leelijk vinden, wat je reinste snobisme is, anders niet.

Dat ik ietwat blasé ben van de zee, is heel natuurlijk.

Want als je 13 jaren lang op 't randje van 't 40 M. hooge St. Eustatiaansche klif heb zitten turen op 'n onafzienbare plas *leeg* pekelnat, dan raakt zoo langzamerhand je aesthetisch gevoel verstompt, wat klopt met de allereerste beginselen van de logica.

Maar 'n zee, zooals hier, gestoffeerd met steamers en zeilers, en dobberende lilliputterige vischsloepjes met tot achtergrond wazige berggordel van Venezuela, verveelt nooit, blijft altijd jong, nieuw, fascineerend.

Zoo'n vaak propvolle zee als nu, was bij m'n eerste komst op Curaçao en nog jaren daarna doodgewoon uitgesloten, de seinpostmannetjes hadden toen 'n heeren-leventje.

Eéns in de maand 'n Kwim-boot, om de tien dagen de Red D., nu en dan een oorlogsfregat met stoomvermogen, dat was zoo wat 't voornaamste wat in dien tijd onze haven in- en uitstoomde.

't Was, geloof ik, 'n Dinsdagochtend, toen er elf oliebooten buitengaats koersten.

Had meelij met den kaptein en bemanning van de opstroom-liggers, moesten uren wachten vóór ze op konden stoomen, de haven in.

Wat 'n tijdverspilling.

Als aan dat getraineer alleen of hoofdzakelijk de Emma-brug debet is, eigen schuld; waarom graaft de Petroleum-Company toch geen eigen open weggetje naar zee, time is money, in 'n jaar of wat heeft zich die doorsteek betaald, 'n honderdvoud, en met 't tijdroovend queue-maken van haar olievloot, zulk 'n machtig groot-bedrijf onwaardig, is 't dan meteen gedaan.

Tegen den avond is 't Neptuundomein op z'n mooist, zoo tegen 'n uur of zes, bij zonsondergang.

Beschrijf jij dat nu 'ns, Jan Paul, taquineerde me goedlachs hoog bezoek bij de afternoontea.

Natuur-beschrijven is heelemaal m'n fort niet, weet ik ook wel, maar, never mind, daar gaat ie:

Roode, vuurroode, lichtroode, donkerroode, paarsche, mauve luchten, goudgerande wattige wolken, zonnebol, als kale schedel van 'n sanguineus menschenkind; en zakt en zakt en zakt, ... weg, heelemaal weg, esmerauden reflex-stralen schieten weifelend trillend nog 'n spanne omhoog uit den als bloed-getinten horizon. . . . . schemer, duister, donker . . . . afgeloopen!

En daarna begon elken avond 't gratis vuurwerk, heel wat grandioser dan 't vuurgepijl en gedonderbus op Koningins verjaardag, vurige blauwige bliksemslangen die geheel den hemel in vuur en vlam zetten, met nu en dan. als apotheose, 'n ratelende donderknal

Dat was onbeschrijfelijk subliem!

Wat 't uitzicht van ampele galerij vóór m'n San Mateo'sche logeerkamer bij dag zoo bijzonder aantrekkelijk maakte, was niet alleen 't weidsch zeezicht, maar ook 't kleurig fleurig in zonlicht badend stadsaspect, 't Toppunt van mooiigheid in de view-lijn bereikte je, ná 'n moeizame klimpartij achter 't huis den berg op; daar ontplooide zich voor je verbaasde blikken in volle pracht de Isla in al haar titanisch-massale grootheid.

En te weten, dat zoo heel lang nog niet geleden, 't zich zelf niets verbeeldende kruithuisje 't *eenige* gebouwtje was, dat zich in die wanhopig-slordige wildernis stond te vervelen, grenst aan 't ongeloofelijke.

M'n confrater-buurman in 't Curaçaosche binnenland, met mij die dagen op San Mateo, die evenals ik 'n ongebreidelde enthousiast is, en evenals ik op dien berg maar niet kon uitgekeken komen, lanceerde plots: Zeg, Pau hier is nu JE terrein, JE uitgezochste plekje grond van heel Curaçao om 'n hotel te bouwen; wat ik roerend met 'm eens was.

Jammer maar, dat we beiden niet kapitaalkrachtig genoeg zijn, om dat idee te verwezenlijken; — hij als gérant, ik als ober, zouden 'n reuzefiguur slaan. En ná 'n paar slordige jaartjes stoomden we heel zeker met 'n volle kous samen de haven weer uit, bouwden ons 'n keurig villa'tje te

Bloeiend Curaçao.

Aldus staat boven het interview van „Het Handelsblad" met Mr. Brantjes, en zooals opgenomen in het Avondblad van 7 Sept. l. l.

Nu wij dit interview in zijn geheel onder de oogen hebben, kunnen wij niet nalaten ons nog enkele opmerkingen naar aanleiding daarvan te veroorlooven.

Voor eerst DE GELIJKSTELLING VAN HET ONDERWIJS.

In de rede, waarmede mr. Brantjes den 13den October 1921 in een plechtige zitting van den Koloniaen Raad het Bestuur heeft aanvaard, komt de volgende zinsnede voor: „Waar de Regeering ook voor de kolonie Curaçao de finantieele gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs heeft aanvaard, zal het van drukkende zorgen ontlaste bijzonder onderwijs zijnen vruchtbaren arbeid met grooter opgewektheid kunnen vervolgen!"

De belofte!

Wanneer onder den drang der omstandigheden en den druk der finantieele lasten hier in Curaçao en in de Staten Generaal werd aangedrongen op geleidelijke, redelijke doorvoering der gelijkstelling, dan klonk steeds het parool: bezuiniging. De finantieele toestand liet het niet toe.

Wanneer op een heel klein onderdeel,- zooals vergoeding voor leermiddelen b. v. — werd gevraagd om een eenigszins billijker toepassing der gelijkstelling, dan luidde het antwoord: Gezien het eindcijfer der subsidie, gewezen van de hand.

De werkelijkheid.

En toch schrijft de correspondent van „Het Handelsblad" in gemeld interview, dat mr. Brantjes verklaard heeft, dat *„er thans reeds belangrijke baten uit de scholen in de kas der missie vloeien."*

Tegenover deze verklaring staat het feit, dat de Apostolisch Vicaris telkens als uitbreiding of vernieuwing van fraters- of zustersscholen noodzakelijk was, geld moest opnemen bij een der op Curaçao bestaande Banken;- iets wat mr. Brantjes wist, of minstens heeft kunnen weten, en waardoor dus de lasten van het B. O, steeds zwaarder drukten op de missie; - dat verder wegens gebrek aan beschikbare fondsen de bouw van de nieuwe school op Sta. Maria is stop gezet.

SALARIS VAN AMBTENAREN.

„Wat de ambtenaren betreft zijn de salarissen vrij sober . . . . En het is dan ook gewenscht dat de salarissen beter worden; voor Nederlanders die altijd duurder betalen, zijn de inkomsten niet hoog. En de Curaçaoers weten niet genoeg de tering naar de nering te zetten."

Weinig vleiend voor de Curaçaosche ambtenaren, die reeds door derving van uitrustings- en reiskosten de koloniale kas tal van duizenden besparen, den landvoogd tegenover een dagbladcorrespondent een dergelijke verklaring omtrent hen te hooren afleggen!

WONINGNOOD.

„Nu de petroleum-maatschappij zelf huizen gaat bouwen voor haar geëmployeerden, is verbetering van den toestand te verwachten. Zelf bouwen is onmogelijk in verband met de hooge loonen."

Zal de Curaçaosche bevolking moeten wachten tot de Isla met hare huizen klaar is? Hoelang zal dat nog duren?

Er zijn ook verschillende andere personen, ook ambtenaren, die een woning zoeken, en die niet op de Isla werken. En „zelf bouwen" is toch niet het eenige wat het gouvernement kan doen om den woningnood tegen te gaan.

Door een vergadering van ambtenaren is een weloverwogen en goed beredeneerd plan opgemaakt en aan den landvoogd overhandigd; een plan dat op slot van rekening aan het Bestuur zoo goed als niets kost, en dat de sterkst mogelijke waarborgen biedt. Blijkbaar is 't met dit plan gegaan als met het bewuste schrijven van den Apostolisch Vicaris.

URGENTIE-PROGRAM.

In de eerste plaats komen op het urgentie-program voor: *„de inrichting van den havendienst, de verbetering van den haveningang, de uitbreiding van kaden en havengebied, wegenverbetering, de bouw van een nieuwe douanegebouw en van een postkantoor."*

Al deze dingen hangen reeds jaren in de lucht. Reeds in boven bedoelde rede van 13 oct. 1921 verklaarde mr. Brantjes: „Mijn ambtsvoorganger, oudgouverneur Helfrich heeft velerlei plannen ontworpen, waarvan hij de voltooiing niet meer heeft kunnen zien, meerdere maatregelen voorbereid, waaraan hij geen uitvoering meer heeft kunnen geven. Op de door hem geleg de grondslageu hoop ik, bij een zuinige voering de koloniale huishouding, zooveel mogelijk te kupnen voortbouwen."

De nummers die in de eerste plaats op het zoogenaamd thans samengesteld urgentie-program staan, en nog verschillende anderen, kwamen reeds voor in de door gouverneur Helfrich ontworpen plannen en voorbereide maatregelen. Wat dit alles aangaat, zijn wij dus even ver als zes jaar geleden. En de Koloniale Raad heeft in Mei l.l. bij de behandeling van de Begrooting, nog eenige posten afgevoerd, onder aandringen op een suppletoire begrooting, terwijl in het Eindverslag hieromtrent was verklaard: „Algemeen was men van gevoelen dat bij een beredeneerd plan de volgorde der werkzaamheden moest worden bepaald, waarbij tevens omtrent de kosten en den duur voldoende zekerheid moet bestaan. Met een dergelijke opsomming als leiddraad moest dan worden overgegaan tot het bouwen of ondernomen van de werken, waaraan de voorrang is toe te kennen.

Mr. Brantjes verklaart uitgezonden te zijn met de opdracht om te bezuinigen, en dat hij de laatste drie jaar geen cent van het moederland noodig had. Iedereen is voor bezuiniging; doch het ter volvoering van die opdracht toegepaste stelsel kwam neer op niets doen en alles laten ontredderen, waardoor thans veel meer uitgegeven moeten worden, dan anders het geval zou zijn geweest. Om maar iets te noemen. De Handelskade die niet meer onderhouden werd, leverde op het laatst gevaar op voor de daaraan gelegen huizen, en was een schande voor onze haven: de meeste straten waren in treurigen toestand; de politie is op ergerlijke wijze verwaarloosd; en zoo kan men doorgaan. Zoodat het bloeiend Curaçao van mr. Brantjes geheel den indruk maakte van een „desolaten boedel."

Terwijl de toestanden zich wijzigden, is er van het Bestuur geen leiding uitgegaan. En nu er van alle kanten geschreeuwd wordt, komt het Bestuur achter aan hinken.

Wat Curaçao beleeft, is het bankroet van het gekozen stelsel. En indien dat stelsel niet was gevolgd, was nu het geheele urgentie-program niet eens noodig.

Langs dezen weg betuigen wij, ook namens de familie, onzen hartgrondigen dank, aan den Heer W. v. d. Meulen, de familie Tecla, den Heer Zalm en zijn mede-landgenooten, voor de groote belangstelling ondervonden, gedurende de ziekte, bij en na 't overlijden van

B. J. Oostburg.

Overleden 4—10—27.

J. H. Gemerts.
S. v. Aerde
C. de Potters.
F. Muntslag.

Bekendmaking.

In verband met zijn vervroegd vertrek, n. l. op den 8en October, maakt ondergeteekende hierbij bekend, dat hij zijn mandaat als voorzitter van de Vereeniging. „Suriname" op den 5en October j. l. heeft neergelegd.

In verband hiermede is het bestuurslid R. Ch. Nagele door het Bestuur als zijn voorloopige vervanger aangewezen.

Voorts roept ondergeteekende zijn Echtgenoote alle leden, vrienden en bekenden een hartelijk vaarwel toe.

J. I. HENSSEN

Ex-Voorzitter van de Ver. Suriname.

Bilthoven, met op 't rococo-geveltje met gouden letters, „Ons p'abao'tje", wat er wel nooit van komen zal, wat maar goed ook is.

't Staag schouwen op 't paviljoenencomplex van hospitaal, Monte-Christo en Zaquito, doet je onwillekeurig aan 't piekeren slaan.

Wat al ellende wordt daar geleden door talooze ongelukkigen, hoe moederlijk ook verzorgd, door de zich geheel wegcijferende zusters van liefde, „the ever smiling martyrs."

't Zou onze Punda'sche bon-vivants en moreele zwakkelingen die gruwen van lijden en pijn en offersbrengen 'n wereld van goed doen, daar 'ns 'n kijkje te gaan nemen.

En dan rechts beneden je ten Westen, 't onafwendbare eind van „the struggle for life", de doodenakker, 't kerkhof.

Wel is San Mateo's pastorie uitermate geschikt voor retraite-huis, 't meditatie-materiaal ligt er voor 't grijpen, tot 't „hodie mihi, cras tibi" toe.

Toch vind ik zoo'n stereotiep Curaçaosche begraafplaats met 'r helwitte stijllooze kelders - foei-leelijk.

- De sympathieke pas ontslapene Dr. den Houter had ook zoo 't land aan die steenen begraafbakken.

Heb den gouverneur gevraagd, zoo vertelde ie me indertijd, mocht ik soms komen te vallen om, me in Godsnaam niet in zoo'n lugubre kelder, maar in 'n koel stukje grond te begraven.

En toch ondanks dit alles, is 't Otrabanda'sche kerkhof me dierbaar, omdat menig mijner trouwe vrienden er in vredige doodslaap sluimeren.

De edele emancipator, Bisschop Niewindt, wiens heerlijk standbeeld zoo juist onthuld werd, ligt daar ook den dag des opstanding te verbeiden, te midden van twee zijner eminente opvolgers, en omringd van vele in de kracht van hun leven weggerukte missionarissen.

God hebbe hunne zielen.

Traffic langs San Mateo-koraal op Roodenweg, doet je ietwat denken aan den New-Yorkschen Broad-way, maar hinder heb je heelemaal niet van 't toeter-lawaai, zooals de bewoners van de Otrabanda'sche hoofdstraat, wat ten goede komt aan je zenuwgestel.

Op 'n smoorheeten Vrijdagafternoon passeerden er o. a. ook twee trucks met gewapende soldaten, die blijkbaar de westelijke politie-posten gingen bezetten, om de roerige Venezolanen in toom te houden.

Volkomen eens met 't kranig optreden der politie, en 't militair machtsvertoon; maar heeft men wel genoeg aandacht geschonken aan de *prima causa*, aan de allereerst aanleidende oorzaak van dit opstandig gedoe?

Jaren en jaren lang, hebben de pastoors van de buitendistricten — en ik niet 't minst in m'n onder-de-streepers — gehamerd met zwellende byceps op 't zelfde aambeeld:

Stop toch die frauduleuse rum-verkoop, stop toch die Africaansche tamboerdans!!!

Maar 't was immer aan dooveman's deur geklopt.

En nu zie je hier weer de fatale consequentie van tamlendige laisser-aller-politiek, die vrijheid verwart met losbandigheid.

Twee rumzatte willekeurlingen — misschien de kostwinners van hun arm Venezolaansch moedertje- hebben aan die averechtsche zoetsappigheid hun vroegtijdigen geweldadigen dood te denken.

Zouden de oogen van 't gouvernement nu eindelijk zijn opengegaan?

En nog iets.

Zat op m'n San Mateo'sche zitkamer 8.17 P. M. verdiept in hoogst interessante lectuur.

Plots weergalmde door de zwaar geladen electrische atmosfeer 't mij zoo bekende liefelijk gekweel van 'n Curaçaosche nachtegaal.

't Knarste hoog op, als 'n astmatische pomp, als gezaag door hout met veel knoesten, immer crescendo, tegen 't asbeste dak van de voor-galerij.

Burro! schreeuwde m'n rechterbuur, die Spaansch spreekt; burrico! m'n linker-dito die de geheimenissen van 't sappig malsch papiamento heelemaal onder de knie heeft, en ik voelde m'n knoekenhart opengaan, en als oud-Bovenwinder spontaande ik: Hello, donkey boy! Come up, dear old fellow, maar de ondankbare smeerde 'm onder 'n bijdig-nasale twee gamma's doorloopende: iō.

Voor stadsche straatjongens en honden is zulk 'n losloopende ezel 'n festijn, maar buiten hebben we van die vagabondeerende beestenboel meer dan den buik vol.

't Is maar al te vaak oorzaak van van hoog oplaaiende ruzies en jarenlange veete tusschen overigs, doodgoeie beste menschen.

Vooral nu in de planttijd zijn die losloopende varkens,-knor-knors, zeggen m'n schoolkinderen, — die zich door elke hegafsluiting heenwroeten, 't toppunt van ellende voor onze nijvere zwartmanneties.

Blijf maar kalm, als je mais en boontjes en meloenen prachtig staan, en je op 'n regenachtigen ochtend geheel den boel kaal gevreten vindt door de varkens van je buurman.

Dat kan en mag zoo langer toch niet blijven!

Zou Gouverneur, of K. R., of Procureur of Districtmeester — weet op geen stukken na, onder wien zulks ressorteert — niet 'n verordening of 'n keur, of 'n wetje kunnen uitvaardigen, waarbij 't aan varkenshouders geboden wordt hun beesten vast te houden.

Hoop succes te hebben.

Hou van opschieten.

Ben daarom erg benieuwd naar e.v. Cur. Krant.

* * *

Klaar, Goddank, want voel me ietwat grieperig.

Heb deez' copie daarom zelfs gedeeltelijk in m'n hangmat in mekaar gezet.

Vandaar dat ze als proeve van stijl gedecideerd mat is, niet door de hangmat, maar door de griep.

Luister nu naar raad van 'n expert, en kruip aanstonds in je hangmat als je grieperig gevoelt, en dan ben je zoo weer 't ventje.

En als je nu geen hangmat hebt, Jan Paul?

Wel, dan is 't heusch 't beste, er niet in te kruipen.

Dank U meneer de Redacteur!

San Willibrordo
11 Oct. 1927. JAN PAUL.

KERKLIJST.

H. FAMILIE-KERK, SAN MATEO.

Gedurende de **geheele maand October** is er Lof iederen avond om 7 uur. Onder het Lof zingen alle menschen de latijnsche gezangen en liederen ter eere van Maria.
Zondag'savonds en Woensdag'savonds onder het Lof is er een korte predikatie.

St. ANNAKERK - OTRABANDA.

Iederen avond gedurende de Octobermand is er om 7 uur uitstelling van het Allerheiligste en Rozenhoedje met gezangen. Dinsdag 's avonds Lof met preek.

H. ROZENKRANSKERK - PIETERMAAI.

Gedurende de Octobermaand, iederen avond om 7 uur. Lof met rozenhoedje en gezangen ter eere van de Koningin v. d. Allerh. Rozenkrans.
Maandag en **Woensdag** 's avonds Lof met preek.

BERICHTEN

Vormreis.

Maandag l. l. is Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE per gouvernementsschoener *„Ligia"* naar Aruba vertrokken, om er het H. Vormsel toe te dienen.

Openbare Werken.

Naar wij vernemen, is met 1 October l. l. het werk van herstelling van straten en wegen stop gezet.

Het schijnt dat de aanzienlijke overschrijding van de Begrooting voor 1927, door den wnd. Gouverneur bij missive van 28 Juni l. l. aan den Kolonialen Raad aangevraagd en door den Raad in de zitting van 11 Juli toegestaan, al wederom op is. En dat, terwijl aan de grootsche plannen door den Gouverneur in gemelde missive meegedeeld, nauwelijks een begin van uitvoering is gegeven.

Op de Begrooting van 1927 is voor gewoon onderhoud van straten en wegen in het stadsdistrict f. 15.000 aangevraagd; eveneens f. 15.000 voor gewoon onderhoud der wegen in het buitendistrict. Bovendien is aangevraagd, voor oliebesproeing f. 4000, voor steenslag f. 15.000, en voor buitengewone herstelling van straten in het stadsdistrict f. 50.000, eu der wegen in het buitendistrict f. 15.000.

In gemelde missive vroeg de Gouverneur voor buitengewoon onderhoud van de straten in het stadsdistrict een overschrijding aan van f. 60.000; voor buitengewoon onderhoud der wegen in de buitendistricten een overschrijding met f. 80.000, onder mededeeling dat de betrekkelijke post reeds met f. 55.000 was overschreden.

Wanneer wij dat alles bij mekaar rekenen, dan komen wij tot de aanzienlijke som van f. 309.000; waarmee vergeleken het verkregen resultaat maar uiterst pover is.

Want terwijl de Gouverneur meedeelde, dat het in de bedoeling lag, om zoo mogelijk dit jaar nog de Scharlooweg, Bargestraat, Werfstraat, v. d. Brandhofstraat en Van Raderstraat (z.g.n. Scharloo-complex), de Hoogstraat, Klipstraat, Witteweg en Kortijnweg een grondige reparatie te doen ondergaan, is men niet eens klaar met de Scharlooweg alleen, terwijl van de genoemde straten aan de Overzijde alleen de Hoogstraat bijna hersteld is. Met de buitenwegen is het eveneens zoo. Vele gedeelten zullen half klaar blijveu liggen, en de gedeelten die reeds klaar zijn, zullen bij gebrek aan geregeld onderhoud, vooral als de regentijd aanbreekt, spoedig weer in zulk een toestand zijn, dat men het volgend jaar weer opnieuw beginnen kan, en een groot gedeelte van het gedurende dit jaar uitgegeven geld als weggegooid zal kunnen worden beschouwd.

Wij hopen dat 't den nieuwen Direecteur van O. W., ir. van Rosse, van wiens bekwaamheid en activiteit we zooveel goeds gehoord hebben, gelukken moge een heelen ommekeer en een comnlete hervorming van 't hem toevertrouwd Departement tot stand te brengen. Want zóó kan 't toch niet langer. Jaar in jaar uit worden honderdduizenden uitgegeven, om niet te zeggen vermorst, en de toestand van onze wegen en straten blijfi maar even deplorabel.

Natuurlijk wordt er weer afgegeven op het gewone werkvolk, dat maar liefst zooveel mogelijk verdienen wil en zoo weinig mogelijk werken. Daar zoekt men de geheele schuld van deze geldverspilling.

Wij moeten erkennen dat er veel gedagdiefd wordt. Maar bij goede leiding en toezicht zou dit niet mogelijk zijn. Wij hebben de bewijzen bij de hand, dat waar het toezichthoudend personeel zijn plicht doet, en mee de handen uit de mouw steekt, in plaats van neergezeten in de schaduw van een boom of onder een paraplu zijn tijd in „dolce far niente" door te brengen, de werklieden ook veel beter en met veel meer lust en ijver hun werk veirichten. En daarom is, o. i. de groote schuld te zoeken bij het leiding-gevend en toezichthoudend personeel.

S. S. „Amersfoort."

Dinsdag l. l. zijn de passagiers en de mail van het *S. S. „Amersfoort"* dat bij Barbuda op de rots zit, hier per *S. S. „Atlas"* gearriveerd. De kans op behoud van de „Amersfoort" is zoo goed als opgegeven.

Een der passagiers van de „Amersfoort" vertelde ons omtrent deze schipbreuk het volgende. Het was Dinsdag, 20 September, omstreeks 8 uur 's avonds. De hemel was donker, bedekt met zware regenwolken. Geen licht was er te zien! Toen plots een zware schok. Het schip zat op de rots, en schokte geweldig, door de zware branding. Angst en ontzetting greep allen aan. Ieder greep naar zijn reddingsgordel, daar men ieder oogenblik vreesde, dat de telkens weerkeerende zware schokken het schip door midden zouden breken. Het was een nacht van onrust. Toen 't morgen werd zag men dat men op de rots zat, ongeveer 300 M. van de kust. Dáár de passagiers aan land te brengen, was onmogelijk van wege de zware branding. Na veel beraadslaging werd eindelijk, op verzoek der passagiers, na den middag besloten de motorsloep uit te zetten, om verderop bij een landingsplaats, degenen die mee wilden aan wal te brengen. Tegen 5 uur ongeveer was alles gereed en namen ± 17 passagiers in de sloep plaats.

Doch alvorens de landingsplaats bereikt was werd men door de duisternis overvallen. Zoodat men, uit vrees van in 't donker te pletter te loopen op een der vele klippen aldaar, genoodzaakt was de nacht op zee door te brengen, en den morgen af te wachten. Men kan zich den toestand dier menschen voorstellen. Na een nacht van doodsangst, kon men den volgenden morgen landen, in de nabijheid van 't eenige dorpje op dit eiland, dat niet meer dan 800 inwoners telt, De „Governor" had muilezelkarren gestuurd, om de schipbreukelingen naar het dorp te brengen, op ruim 'n half uur afstand. Daar werden ze zoo goed en kwaad als 't ging onder dak gebracht. Doch er was geen eten voor ze. De Governor en de Intendant, de eenige blanken op dit eiland, ontvangen hun levensmiddelen eens per week van Antigua. Na een dag of acht in gebrek daar te hebben doorgebracht, werden ze eindelijk verlost door de „Atlas", die reeds de andere passagiers aan boord genomen had.

Bij vertrek van de „Atlas" kwam de „Brion" aan, om het voornaamste van de lading over te nemen. Bij het op de rots stooten waren de watertanks van de „Amersfoort" lek geraakt, zoodat 't zout water binnen drong en er spoedig gebrek aan drinkwater was. Gelukkig was de „Atlas" spoedig ter plaatse, om in dat gebrek te voorzien. Bij aankomst te Curaçao zijn de passagiers, op rekening van de Maatschappij in hotels ondergebracht, tot er gelegenheid zal zijn om hun reis verder voort te zetten.

Naar wij vernemen, zijn alle passagiers uiterst tevreden over de loyale behandeling van den Hoofdagent alhier.

Verkoopkoersen der Banken op Curaçao voor Buitenlandsche Wissels.

(Opgegeven door de Hollandsche Bank voor West-Indië.)

	30/9	1/10	3/10	4/10	5/10	6/10
Noord-Amerika	2.48⅛	2.48½	2.48½	2.48⅛	2.48⅛	2.48¼
België	35.80	35.80	35.80	35.80	35.76	35.76
Duitschland	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0,60
Engeland	12.14	12.14	12.14	12.14	12.13	12,13
Frankrijk	9.98	9.98	9.98	9.98	9.98	9,98
Italië	13.79	13.79	13.79	13.79	13.95	13,95
Nederland	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75	99,75
Spanje	43.80	43.78	43.83	43.75	43.46	43,68
Venezuela-Caracas	47.70	47.70	47.80	47.75	47.80	47.80
Maracaibo	47.95	47.95	48.95	48.00	48.05	48,05
Zwitserland	48.59	48.59	48.59	48.54	48.54	48,54

Consul van Columbia.

In een hoffelijk schrijven deelt de Heer JOSE MARIA NUNEZ Y ROCA ons mede, dat hij bij Beschikking van het Gouvernement van Columbia benoemd is tot Consul alhier.

Onzen dank voor de aangeboden diensten, en onzen beleefden welkomstgroet.

Officiëele Berichten.

Cornelis Gerardus de Bie is benoemd tot tijdelijk agent van politie 2de klasse en de tijdelijk agent van politie 2de klasse J. Crafton is benoemd tot tijd. agent van politie 1ste klasse.

C. A. Boekhoudt, Ramon Kock, J. H. Wild, F. Odor en C. de Lange op Aruba zijn benoemd tot tijdelijk hulpkommies der belastingen.

De heeren Manr. Capriles en S. A. L. Maduro zijn benoemd tot tijdelijk leden der schoolcommissie.

Aan Mej. Eulogia Obergh is, op haar verzoek, eervol ontslag verleend als telefoniste alhier en Mej. Reneta Obergh als zoodanig tijdelijk benoemd.

Aan de tijdelijke agenten van politie 2e klasse alhier R. D. van Thijs en A. J. Meyers is, op hun verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den hulpvuurtorenwachter op Bonaire L. P. Hart is, tot herstel van gezondheid, drie weken vrijstelling van dienst verleend, met vergunning dien tijd op Curaçao door te brengen en Arnold Weyman is gedurende de vrijstelling van dienst van Hart met diens functiën belast.

Gouverneur Brantjes.

Volgens de Hollandsche kranten is Gouverneur BRANTJES voornemens 11 November naar Curaçao terug te keeren.

Welkom.

Deze week is hier teruggekeerd de Heer S. A. L. Maduro en geachte Familie. Welkom.

Kortegolf-berichten.

Den Haag 4 Oct. p.m.

Het fokkervliegtuig de "Postduif" waarmee Luitenant Koppen zaterdagmorgen van Schiphol naar Indie vertrok arriveerde hedenmorgen te Bushir en vertrok denzelfden dag naar Bagdad.

Te Vinkenveen gebeurde een ernstig autoongeluk waarbij drie personen, waaronder een echtpaar, verdronken. Het echtpaar laat een baby van 7 maanden achter.

Mr. Harp won met de "Deruyter" de Hurd Cup te Oyster Bay.

Bij een uitslaande brand te Amsterdam kwam een duitsche dienstbode door rookverstikking om het leven.

Op een liefdezuster in het R. K. ziekenhuis te Roermond is in een vlaag van waanzin door een verpleegde een moordaanslag gepleegd. Het slachtoffer is overleden.

Voetbal uitslag: HBS-Hilversum 1-3, Excelsior-VUC 4-1, EDO-UVV 3-3, DFC-RCS 1-2, VOC-AJAX 0-4.

DANKBETUIGING.

De ondergeteekende betuigt hierbij, ook namens zijne Echtgenoote, hartgrondigen dank aan het bestuur en de leden van de Vereeniging Suriname voor de aan hem gebrachte ovatie op den 6en dezer en het hem geschonken cadeau.

J. I. Henssen.

BUITENLAND.

AMERIKA.

Misdadige Jeugd.

De criminaliteit onder de jeugd in Amerika is ontzettend groot.

De protestansche sekten en overheden verbloemen de kwaal en schrijven ze eenvoudig toe aan de zoo veranderde tijdsomstandigheden en de grootere gevaren, waarmede de opvoeding tegenwoordig gepaard gaat. Enkele hunner collega's gaan echter accoord met de criminalisten en de katholieke schrijvers die een alarmkreet aanheffen en geen andere redding zien dan de confessioneele of Roomsch-katholieke school. Het mag een droevig feit heeten, dat de correctioneele rechters geen raad meer weten met het sterk groeiende aantal jeudige misdadigers, wijl niet slechts de verbeteringshuizen vol zitten, maar in staten als Ohio en Kansas men alle twaalf maanden de opgeslotenen naar huis moet sturen om ruimte te maken voor anderen! Universiteiten en kerkgenootschappen zijn beangstigd over de toenemende epidemie van zelfmoorden. Registreerde men er zeven onder de studenten in Januari, in Juli was het droeve aantal studenten die de hand aan zich zelf sloegen vijf maal grooter en er gaat geen dag voorbij of de pers vermeldt van een kantoorjuffrouw die poëtisch vond jong en vrij uit het leven te scheiden door middel van aether of opium.

Het aantal moorden en zelfmoorden in het land van de Vrijheid steeg verleden jaar tot het ontstellende cijfer van 15000 en er werd gestolen in het dollarland voor de globale waarde aan vier milliard dollars. En de jeugd tusschen de 16 en de 25 jaar heeft het grootste aandeel in dat soort „romantisme" . . . . Het bewaken der mailzakken alleen kost een millioen dollar 's jaars aan een land dat al te gemakkelijk in de verbeelding verkeert dat met millioenen te offeren aan de verscherping der prohibitie en aan staatsschool-gebouwen en dat met strenge wetten op de cinema's de nec plus ultra van voorzorg of genezing der kwalen is toegepast.

Welke zijn de oorzaken van deze steeds toenemende criminaliteit? Een onderzoek heeft het resultaat opgeleverd, dat het neutraal en ongodsdienstig onderwijs de voornaamste reden is van deze schrikkelijke toestanden.

Magistraten zijn het er over eens, dat de ware oorzaak van al het kwaad niets anders is dan het neutrale of onzijdig onderwijs. In Maart gaven enkele professoren der Methodisten universiteit in New-York hun meeningen over godsdienst. Het verwekte noch verwondering, noch protesten dat velen hunner zich ronduit goddeloozen verklaarden, terwijl het bijna totaal der 2000 studenten van beider kunne er prat op ging de grootste onverschilligheid voor den godsdienst te toonen. Een maand nadien gaf de „Daily Maroon" nog droeviger uitslag van een onderzoek aan de universiteit van Chicago, een andere inrichting van hooger onderwijs werd genoemd, waar 66 percent der studenten het bestaan van God ontkenden.

Kan het verwondering baren dat zooals Cooley bewijst, van de zelfmoorden en moorden en diefstallen, misdaden tegen de moraliteit zelfs buiten beschouwing gelaten, 73 percent gepleegd worden door personen beneden 25 jaar, en dat 68 percent der misdadigers heelemaal tot geen kerk of godsdienst behooren.

Het is interessant met de bovenvermelde z. g. protestantsche en neutrale universiteit een katholieke te vergelijken. Vragenlijsten werden gestuurd aan de studenten der Santa Clara van Californië. 37 percent van degenen die antwoordden, hadden voor hun toetreden tot de Santa Clara geen godsdienstonderricht genoten, dat aan deze inrichting evenwel verplichtend is; 18 percent zeiden dat ze voor het bezoek dezer universiteit nooit ofwel juist eenmaal 's jaars communiceerden; 15 percent communiceerden wekelijks en drie percent dagelijks.

Nu communiceerden 25 percent der studenten dezer universiteit dagelijks; tot degenen die verschillende keeren per week ter communie gaan behooren 28 percent en 97 percent tot de minstens eenmaal per maand communiceerenden.

Al heeft het zijn nadeelige zijde, het is een blijk van vertrouwen der niet-katholieke families, dat er aan de 153 katholieke colleges, waarvan 74 voor mannelijke en 79 voor vrouwelijke studenten en aan de katholieke universiteiten 10.000 niet-katholieke studenten zijn, juist 20 percent van het totaal aantal studenten.

Deze kennismaking met katholieken en het Katholicisme heeft menig student tot de Kerk van Rome gevoerd.

Z. E. Kardinaal Hayes heeft voor acht jaren de z.g. katholieke liefdewerken in New-York gesticht voor de geestelijk en stoffelijk hulpbehoevenden der groote stad. Eene afdeeling van de zeer uitgebreide organisatie is die der onderwijzers, „Theta, Pi, Alpha" geheeten naar de beginletters der Grieksche woorden: arbeiders voor God en land. Jaarlijks vergaderden zij, 1200 in getal onder voorzitterschap van den kardinaal in tegenwoordigheid van den hoofd-commissaris der politie, rechter Mc Adoo en van vertegenwoordigers van verschillende protestantsche en joodsche onderwijs- en liefdadigheidsinrichtingen, ter bespreking van de bestrijding der criminaliteit. De stichting van kardinaal Hayes wordt eenparig door geloovig en ongeloovig erkend als de beste verbeteringsorganisatie over de geheele Vereenigde Staten en haar prestaties dwingen ook in atheistische kringen de bekentenis af dat de confessioneele school de beste bron is van veiligheid in den staat.

Buiten het onderwijs wordt prachtig werk verricht door de organisaties der Boy Scouts en de Catholic Daughters of America.

De protestantsche leeken beweren de jeugd te leiden met hun Young men en Young woman christian associations onder directeurschap van John Mott. Wanneer men echter de litteratuur, preeken, prospectussen enz. hunner organisatie bestudeert, dan ziet men overal als het doelwit van het werk: lichaamsontwikkeling, goede burgers en goede Amerikanen vormen. In strijd met het doel in den titel vervat, allereerst christenen te vormen, is de organisatie naar de bittere klacht der dominees, daartoe eerder een struikelblok, doch hun klachten zijn in kerken, waar de leeken de lakens uitdeelen, als van roependen in de woestijn.

Van dergelijke vereenigingen wordt door onbevooroordeelde sociale werkers, zelfs niet door protestanten als Mc Adoo, of door reeds genoemde criminalisten eenig heil verwacht voor de toekomst van godsdienst en maatschappij in Amerika. De droeve toestanden kunnen alleen verbeterd worden door 't christelijk gezin te herstellen en de jeugd confessioneel op te voeden.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van gouden en zilveren voorwerpen ter Spaar en Beleenbank van Curaçao beleend van den **4en Januari 1926** *af tot en met* **30 Juni 1926**, *onder* **No. 1901 M** *tot en met* **No. 1130 O** *zal plaats hebben op Donderdag den 13st October a. s. s'morgens ten negen uur en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 8n October 1927.

De Voorzitter

H. J. Cohen Henriquez

PALESTINA.

Nog nooit heeft het land, waar Jezus en Maria woonden, zoo'n zware tijden doorgemaakt als heden ten dage. De moeilijkheden, waarmee de Katholieke Kerk in Palestina te kampen heeft, zijn van zeer uiteenloopenden aard; de hoofdhinderpalen voor een voorspoedige ontwikkeling zijn echter het Zionisme en de protestantsche propaganda.

Het Zionisme is een rijk en uitstekend georganiseerd genootschap, dat alles aanpakt, overal binnen dringt en de inwoners van Palestina het leven onmogelijk maakt. Voor den oorlog verkeerden het boerenbedrijf en de uitoefening der verschillende ambachten in een zeer primitieven staat van achterlijkheid.

Sinds de Joden Palestina zijn binnengedrongen, hebben zij, dank de technische ontwikkeling, in Europa opgedaan, de hand gelegd op de voornaamste industrieele ondernemingen van het land. Wiens schuld is het, als de inheemsche handwerkers voorbij gegaan worden en de nieuwe indringers, die hun vak beter verstaan, alle klandisie krijgen? De dorpsbewoners leven doorgaans van akkerbouw. Maar de eigenaars der landerijen, waarop de dorpsbewoners werken, zijn doorgaans genoodzaakt, wegens de hooge schulden, die zij tijdens den oorlog gemaakt hebben, hun land aan de Joden te verkoopen, want andere koopers zijn er niet.

De Joden verdrijven de vroegere arbeiders, die zij vervangen door geloofsgenooten, overgekomen uit Holland, Hongarije en Rusland. Daar de katholieke Missie niet in staat is, om aan de arme Arabieren grond in eigendom te verschaffen, zien deze zich gedwongen hun vaderland te verlaten en werken op deze wijze den achteruitgang der Katholieke bevolking nog in hand.

In tegenstelling met het protestantsche zendelingen-instituut is de Katholieke Missie arm, veel te arm om het hoofd te kunnen bieden aan al de instellingen, door de protestanten in het leven geroepen om proselieten te maken.

Het internationale seminarie, waaraan kosteloos onderricht gegeven wordt, moest hoognoodig uitgebreid worden.

De jeugd moest georganiseerd worden; de bouw van een gymnasium staat reeds jaren op het program, evenals een ruim vergader-lokaal voor de verschillende vereenigingen. Er is allerdringendst behoefte aan een katholiek weeshuis, anders worden de arme weeskinderen in een der vele prachtige protestansche weeshuizen opgenomen. Even noodzakelijk is de oprichting van een vakschool voor de inheemsche jeugd, om deze later in staat te stellen met de geimmigreerde arbeiders te kunnen concurreeren. Veertien missionarissen vragen tevergeefs om een kerk en een school. En dan vermelden we nog niet de gestichten voor ouden van dagen, hulpbehoevenden enz., die in het Heilig Land talrijker zijn dan ergens ter wereld en in de schaduw der christelijke charitas zoo gemakkelijk den weg zouden terugvinden naar de Moederkerk.

Mgr. Barkassina, de patriarch van Jerusalem, is van oordeel, dat al deze plannen met 100,000 pond uitvoerbaar zijn. Met 3000 pond kan men een missiestatie oprichten. Giften neemt het Latijnsche Patriarchaat van Jerusalem dankbaar in ontvangst. De schenker eener kerk mag den patroonheilige zelf aangeven en een gedenksteen zal den naam van den milden weldoener vereeuwigen.